

Lagutskottets yttrande**1976/77: 1 y****över propositionen 1976/77: 63 Effektivare kungörande i mål och ärenden m. m.***Till konstitutionsutskottet*

Sedan konstitutionsutskottet berett lagutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen 1976/77: 63 om effektivare kungörande i mål och ärenden m. m., jämte eventuella följdmotioner, såvitt gäller lagförslag inom utskottets område, får lagutskottet anföra följande.

I propositionen läggs fram förslag till en central kungörandelag med vissa allmänna bestämmelser om hur kungörande skall gå till. Den nya lagen föreslås bli tillämplig när beslut eller annan åtgärd enligt föreskrift i lag eller annan författning skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar, ortstidning eller på myndighets anslagstavla. I fråga om kungörande i ortstidning slås i lagen fast att kungörelsen skall införas i alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydelse bland dem inom orten till vilka kungörelsen riktar sig (3 §). Som ett led i syftet att effektivisera kungörandet föreslås vidare (4 §) att den som kungör skall ha möjlighet att göra detta även i annan form eller i större utsträckning än den föreskrivna. I specialmotiveringen till 4 § framhålls att tillämpningen av regeln om stödjande kungörande är av stor betydelse för kungörandets effektivitet och att den inte bör underlåtas utan starka skäl. Förslaget till kungörandelag föranleder ändring i ett flertal lagar på olika områden.

Lagutskottet vill här särskilt beröra vissa ändringar, som föreslås i ett flertal associationsrättsliga lagar och som rör kungörandet av uppgifter om bedrivande av näringsverksamhet. Enligt gällande rätt måste juridisk person som driver näringsverksamhet i allmänhet registreras. Registrering kan också ske av enskild näringsidkare. Register för olika slag av associationer och för enskilda näringsidkare förs hos skilda myndigheter. Utskottet hänvisar till den sammanställning över registreringsmyndigheter som intagits i propositionen (s. 203). Uppgifter ur samtliga register kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Uppgifter ur register för ekonomiska föreningar, sparbanksregistret, jordbrukskasseregistret, sambruksföreningsregistret och handelsregister (register för enskilda näringsidkare och handelsbolag) kungörs också i ortstidning. Valet av ortstidning är reglerat på olika sätt för skilda register.

I propositionen föreslås som en enhetlig lösning för hela det aktuella lagstiftningsområdet att ett aktivt kungörande i Post- och Inrikes Tidningar bibehålls vid sidan av det passiva kungörandet genom införing i register men att obligatoriskt kungörande i ortstidning slopas.

Frågan om kungörande av uppgifter om förenings- och handelsregistren tas upp i motionen 1976/77: 1388. Motionärerna framhåller att det är angeläget att sloandet av det obligatoriska ortstidningskungörandet kompenseras med andra insatser för att sprida information om viktigare förändringar i registren. Enligt motionärerna bör nämnden för samhällsinformation (NSI) ges i uppdrag att utforma anvisningar för en stödjande information i ortstidningarna. Motionärerna förordar att kostnaderna för en sådan information skall täckas av statsmedel.

Utskottet konstaterar till en början att inom det nu aktuella rättsområdet ryms vitt skilda företagsformer från företag med verksamhet och intresseområde som innesluter hela landet till mycket små företag med uteslutande lokal karaktär. Inom samma företagsform återfinns företag av mycket olika omfattning. Såsom framhålls i propositionen ter det sig angeläget och naturligt att officiella uppgifter om företag av olika former skall stå att finna på så långt möjligt likartat sätt. Kungörandet av uppgifter ur de olika registren bör därför ske i enhetliga former.

Avnämarna av ifrågavarande kungörelseannonsering är i första hand personer vilkas ekonomiska intressen vid något tillfälle berörs av företaget och som kan bedömas visa informationssökande aktivitet. Denna målgrupp kan enligt utskottets mening ges en erforderlig information genom kungörande i Post- och Inrikes Tidningar i dess planerade, mer lättillgängliga utformning. Med hänsyn härtill vill utskottet inte motsätta sig förslaget om att slopa den obligatoriska ortstidningsannonseringen.

Som framhålls av några remissinstanser har registeruppgiften också i vissa fall lokalt och regionalt nyhetsvärde, t. ex. för belysande av utvecklingen inom näringsliv och arbetsmarknad. Även ett sådant mera allmänt intresse skulle emellertid enligt departementschefens mening bli tillgodosett genom propositionens förslag. Departementschefen framhåller att det i denna vidare intressentgrupp kan förväntas finnas en viss grad av informationssökande aktivitet, som kan inriktas på Post- och Inrikes Tidningar. Han hänvisar också till möjligheten att utnyttja stödjande kungörande för tillgodoseende av de lokala intressena.

Utskottet vill för sin del framhålla att den ortstidningsannonsering som i dag sker av vissa registeruppgifter ofta möts av stort intresse på lokalt håll. Enligt utskottets mening kan man dock knappast förvänta att finna någon särskild informationssökande aktivitet hos denna vida intressentgrupp. I varje fall kan det inte vara realistiskt att anta att de avnämare det här är fråga om skulle ta del av kungörelser i Post- och Inrikes Tidningar. Utskottet vill därför starkt stryka under vikten av att registermyndigheterna utnyttjar möjligheten att genom stödjande kungörande i ortstidning sprida registeruppgifter som kan bedömas ha lokalt och regionalt intresse. Sådant stödjande kungörande bör kunna ske också i fall där i dag någon ortstidningsannonsering inte förekommer, t. ex.

när det gäller uppgifter om aktiebolag vars verksamhet har lokal karaktär.

I propositionen anförs att det i NSI:s uppgifter bör ingå bl. a. att tillhandahålla spridningsuppgifter i fråga om ortstidningar och att lämna mera allmän information till stöd för myndigheters och enskildas hantering av kungörande-frågor. Det framhålls att det också i andra hänseenden kan visa sig behövt med generella anvisningar. Enligt utskottets mening bör, såsom motionärerna förordat, NSI utforma anvisningar även för ortstidningsannonsering av registeruppgifter. Beträffande motionärernas förslag om täckandet av kostnaderna för stödjande kungörande ankommer det inte på utskottet att uttala sig härom.

När det gäller övriga i propositionen framlagda lagförslag inom utskottets beredningsområde vill utskottet endast erinra om att det under p. 21 upptagna lagförslaget har den rubrik som föreslagits i propositionen 1976/77: 5. Denna proposition, som innehåller förslag till ny preskriptionslagstiftning, är f. n. under behandling i utskottet. Om behandlingen inte avslutats, när konstitutionsutskottet tar slutlig ställning till lagförslaget under p. 21, bör detta lagförslags rubrik ges nu gällande lydelse.

Stockholm den 23 mars 1977

På lagutskottets vägnar

IVAN SVANSTRÖM

Närvarande: herrar Svanström (c), Andersson i Södertälje (s), Olsson i Timrå (s), fru Nilsson i Sunne (s), herrar Ekinge (fp)*, Andersson i Gamleby (s), Olsson i Sundsvall (c)*, fru Lindquist (m), herr Konradsson (s), fru Fredgårdh (c), herr Andréasson (s), fru Karlsson (c), fru Andersson i Täby (c), herrar Silfverstrand (s) och Ollén (m)*.

* Ej närvarande vid yttrandets justering.

